

Dorp aan het water

participatielogboek

Inleiding

Dit logboek is een verslag van alle momenten waarop de inwoners en partijen uit 's-Gravendeel mee hebben kunnen denken over de ambities en het plan voor Dorp aan het water. In tekst en beeld wordt weergegeven hoe, waar en wat voor informatie er is opgehaald. Ook benoemen we welke conclusies daaruit getrokken kunnen worden. We werken het logboek regelmatig bij als er een participatie-activiteit heeft plaatsgevonden.

We werken aan een plan voor Dorp aan het water

Nu zijn er nog geen concrete plannen. Wel hebben ontwikkelaar BAUh en de gemeente een eerste ambitie voor deze plek opgesteld:

's-Gravendeel wordt weer een dorp aan het water

Ooit was 's Gravendeels oude haven één van de belangrijkste van Zuid-Holland. Het leven speelde zich af rondom de pont, de haven en Bevershoek. Vandaag de dag zie je weinig terug van de historische band tussen 's-Gravendeel en de rivier; slechts enkele straatnamen herinneren aan dit rijke verleden.

De voormalige handelsfunctie van de haven zal niet terugkeren. Maar we kunnen wel het historische karakter versterken door het dorp weer te verbinden met de rivier! Zo kunnen inwoners en bezoekers vanuit het centrum op een prettige manier naar het water wandelen. En kunnen ze genieten van het uitzicht op de Dordtsche Kil. Wellicht onder het genot van een ijsje of een hapje. Zo wordt de rivier weer toegankelijk en beleefbaar.

De verbinding met het water biedt kansen voor het dorp!

In het gebied is ruimte om in te spelen op de lokale vraag naar woningen. Ook kan de kwaliteit van de buitenruimte verbeterd worden met veel groen. Daarbij is een betere verkeersontsluiting met wandelpaden en een fietsverbinding gewenst om fijn te recreëren.

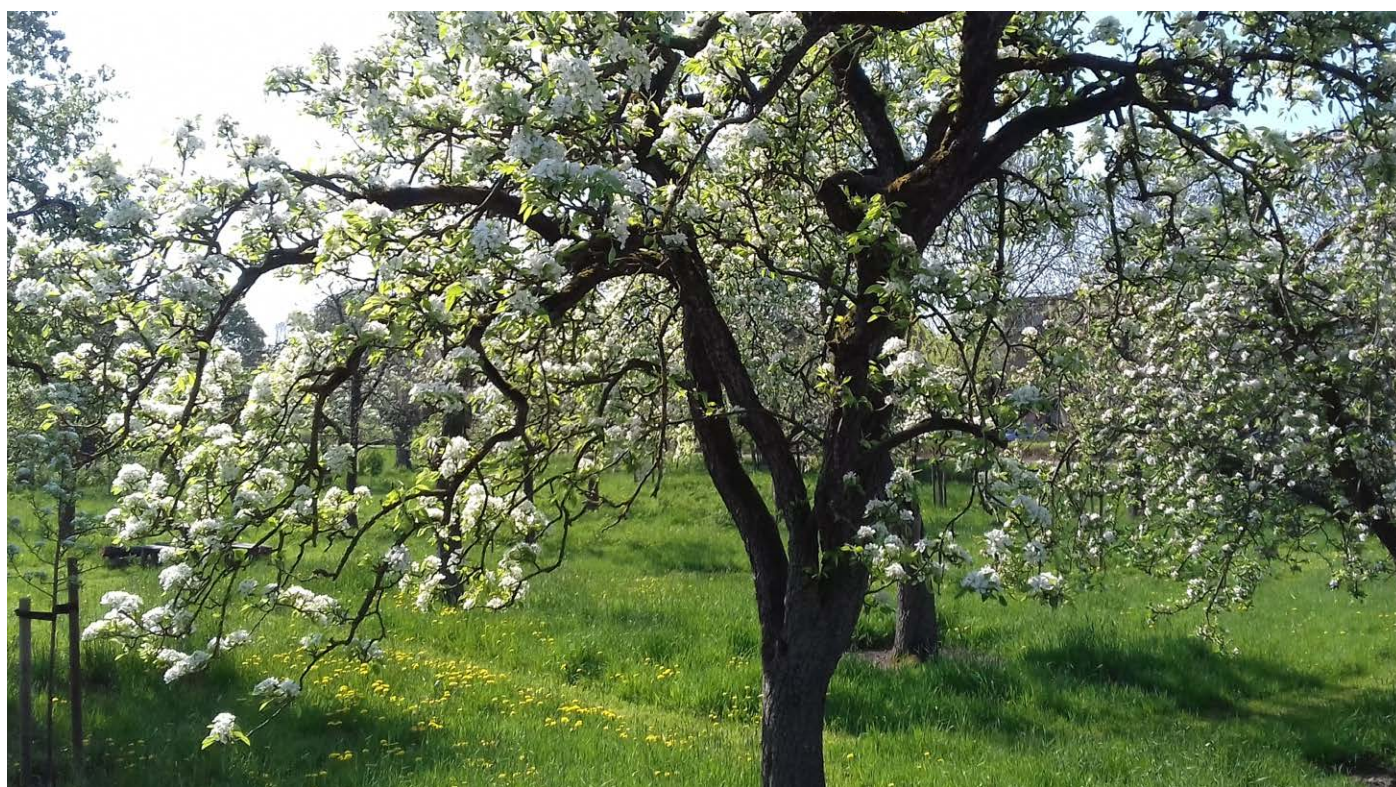
De ambitie is geconcretiseerd naar drie deelgebieden

Het plangebied is opgedeeld in drie deelgebieden, elk met hun eigen karakter:

1. **Het Havenhoofd**
2. **De Havenstraat**
3. **De Perengaard**

Samen met u scherpen we de centrale ambitie en ambities voor de drie deelgebieden verder aan. Op basis van deze ambities maken we vervolgens een plan voor het gebied. Daarnaast werken we een gedetailleerder plan uit voor de Perengaard. Dit deelgebied wordt als eerste gerealiseerd.

Het plan maken we samen met 's-Gravendeel

De aankomende maanden gaan we in gesprek met inwoners, ondernemers en partijen. Dit doen we op verschillende momenten en manieren, verdeeld over vier stappen:

1. Ambities ophalen en aanscherpen

In de eerste ronde gaan we in gesprek over uw wensen, zorgen, verhalen én mogelijke initiatieven en ideeën voor het gebied. We gebruiken uw inbreng om de ambities aan te scherpen en aan te vullen. Deze eerste ronde vindt plaats in februari.

2. Richting aanscherpen

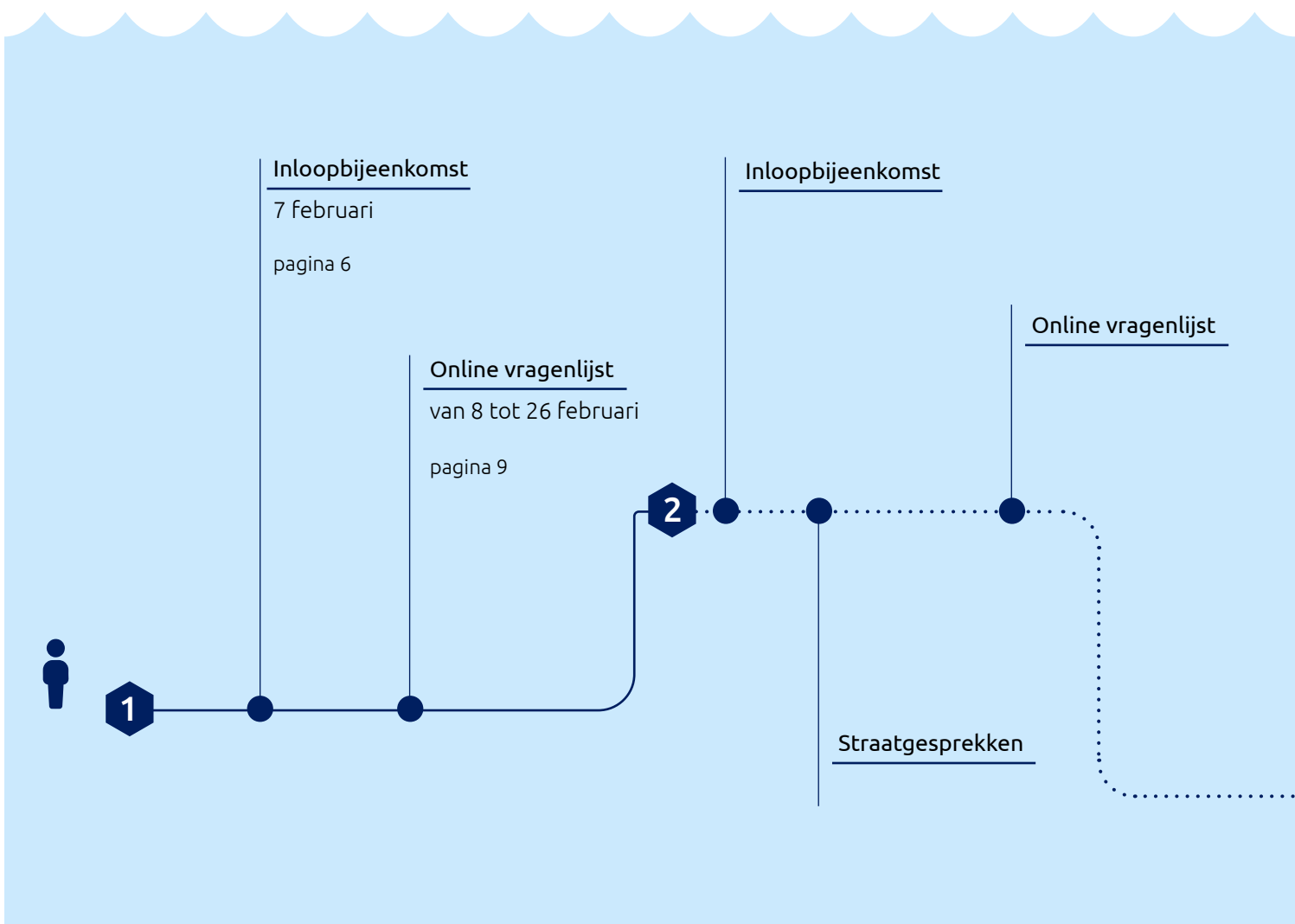
De ambities werken we vervolgens uit in een schetsplan. Dit schetsplan presenteren we in de tweede participatieronde in april. We horen dan graag uw reactie. Ook kunt u uw ideeën om het plan te verbeteren of initiatieven die hierop aansluiten delen. We gebruiken uw inbreng om tot een concreter plan te komen.

3. Reacties op het voorlopige plan

We presenteren het voorlopige plan aan inwoners, ondernemers en organisaties in juni. Is de inbreng op een juiste manier vertaald naar een plan dat écht past bij het 's-Gravendeelse karakter? Of moeten we nog wat bijschaven? Is het plan haalbaar? Met deze reacties werken we aan een definitief plan voor de Perenggaard. De planvorming van de andere twee deelgebieden loopt langer door.

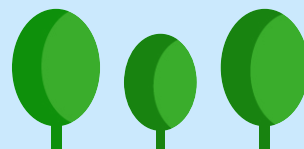
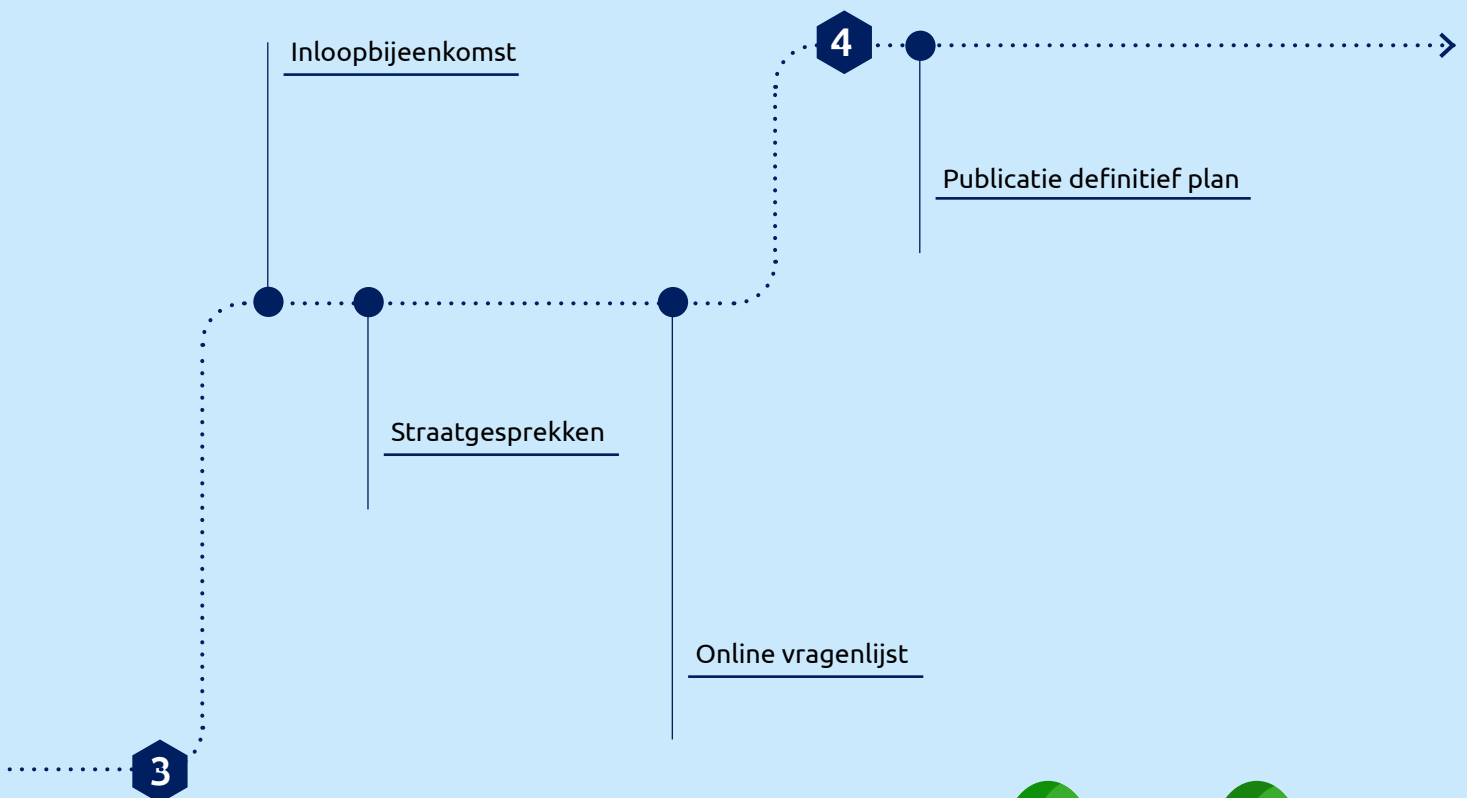
4. Terugkoppeling definitief plan

In september publiceren we het definitieve plan voor de Perenggaard. Hierover informeren we inwoners, ondernemers en organisaties. Ook geven we aan welke stappen er genomen worden in het vervolgproces.

Uw bijdrage brengen we samen in een 'dorpsadvies'

De conclusies uit het logboek vormen de basis voor het dorpsadvies. We gebruiken het dorpsadvies bij het aanscherpen van de ambities en de uitwerking van het plan. We geven duidelijk aan welke inbreng is meegenomen. Als inbreng niet wordt meegenomen, lichten we toe waarom.

Inloopbijeenkomst

Uitgenodigd

alle bewoners van 's-Gravendeel

Waar?

Ons Centrum in 's-Gravendeel

Aanwezigen

circa 150 mensen

Een goede aftrap van de participatie

Op 7 februari 2024 vond de aftrap van de eerste participatiebijeenkomst in 'Ons Centrum' te 's-Gravendeel plaats. Tijdens de inloopavond konden aanwezigen informatie krijgen over het aankomende proces voor de planontwikkeling. Ook presenteerden BAUh en de gemeente hun ambities voor de plek onder de noemer Dorp aan het water. Het projectteam was aanwezig om toelichting te geven en het gesprek aan te gaan. De aanwezigen konden hun ideeën en aandachtspunten kwijt op panelen en bij leden van het projectteam.

De opkomst voor de bijeenkomst was hoog. Inwoners van 's-Gravendeel waren uitgenodigd via een huis-aan-huisbrief. Ook was er een aankondiging gedaan in een nieuwbericht op de gemeentelijke website. Voorafgaand aan de bijeenkomst hadden ongeveer 100 mensen zich aangemeld. Uiteindelijk zijn er rond de 150 mensen naar de bijeenkomst gekomen.

Wat hoorden we op de inloopbijeenkomst?

De sfeer bij de bijeenkomst was gemoedelijk. Er klonken veel positieve geluiden van aanwezigen. Ze zijn verheugd dat er weer iets gaat gebeuren in het dorp. Wat meer reuring is welkom! Het is daarbij wel belangrijk dat het dorpse karakter van 's-Gravendeel behouden wordt. Hier hechten bewoners veel waarde aan. Er werden ook zorgen geuit tijdens de bijeenkomst, vooral vanuit omwonenden van de Perenggaard. Hieronder geven we een overzicht van de verschillende ideeën, aandachtspunten en bezorgdheden die naar voren kwamen. We hebben ze in de volgende thema's onderverdeeld:

- Groen
- Verkeer
- Voorzieningen
- Dorpsactiviteiten
- Wonen
- Bodem en water

Groen in het dorps hart is waardevol

De inwoners van 's-Gravendeel hechten waarde aan het groene karakter van hun dorp. Het groen van de Perengaard met de bomen en de dieren die hier grazen wordt door sommigen gezien als kwaliteit. Volgens hen draagt dit bij aan het dorps karakter. Zij zien dan ook graag dat dit gewaarborgd wordt, door de beplanting zo veel mogelijk te behouden of zo nodig te verplaatsen. Daarnaast willen aanwezigen graag dat de trapsgewijze opbouw van de dijken zichtbaar blijft als onderdeel van het historische karakter.

In de Havenstaat willen de bewoners graag voetgangers en fietsers centraal stellen. Hier is de wens om een ontmoetingsplek te creëren met een parkachtige omgeving en water. Er klonken veel suggesties voor de inrichting, zoals bankjes, speelruimte voor kinderen, sporttoestellen (voor volwassenen), een jeu-de-boules baan, prullenbakken en damborden op tafels. Sommige omwonenden van de Havenstraat maken zich wel zorgen om de overlast die hierdoor mogelijk kan ontstaan.

Verkeer: aandacht voor langzaam (recreatief) verkeer, vervoer over water en parkeren

Om ruimte te maken voor de ontwikkelingen in de Havenstraat, werd aangekaart dat het verkeer omgeleid moet worden. Aanwezigen maken zich zorgen om het vrachtverkeer dat nu door de straat rijdt. Dit kan voor onveilige situaties zorgen. Volgens aanwezigen moet langzaam verkeer in de Havenstraat prioriteit krijgen. Ook werd de rotonde aan het einde van de Havenstraat meermaals benoemd als aandachtspunt. Er werden suggesties gedaan om de rotonde te herstructureren of er winkels omheen plaatsen.

Een opstappunt voor de watertaxi, -bus of een pontje voor een sterkere verbinding met Dordrecht en Rotterdam sprak aanwezigen zeer aan. Zo wordt 's-Gravendeel beter verbonden met de (recreatieve) routes die hier zijn en kunnen inwoners hier beter gebruik van maken. De beroepsbinnenvaart is een aandachtspunt. Op het moment hebben zijn er ligplaatsen bij het Havenhoofd en deze worden graag behouden.

In de Havenstraat zie ik graag water in een parkachtige omgeving

Ik ben bang dat de kwaliteit van de boomgaard verloren gaat. Te klein om te ontwikkelen als je natuur wil behouden

Aanwezigen op de bijeenkomst spraken de wens uit voor een betere fietsroute langs het water. Wel is het dan van belang dat de verbinding met het bestaande fietspad wordt verbeterd. Daarbij zien bewoners dit pad het liefst bovenop de dijk, met uitzicht over het water.

Ter aanvulling op de ambities vroegen de aanwezigen om rekening te houden met de parkeergelegenheid in het dorp. Velen zijn tevreden met de huidige situatie en hopen dat met de komst van voorzieningen en woningen de parkeerdruk niet hoger wordt.

Er is veel fietsrecreatie verkeer in het weekend. Ik zie graag een mogelijkheid voor koffie-ijs-broodje en sanitaire stop!

Er is veel behoefte aan voorzieningen

Aanwezigen waren zeer enthousiast over een café met terras of een goed restaurant aan het water bij het Havenhoofd. Een suggestie werd gedaan voor een paviljoen in de Havenstraat. Ook zien de bewoners graag meer winkels verspreid over het gehele dorps hart.

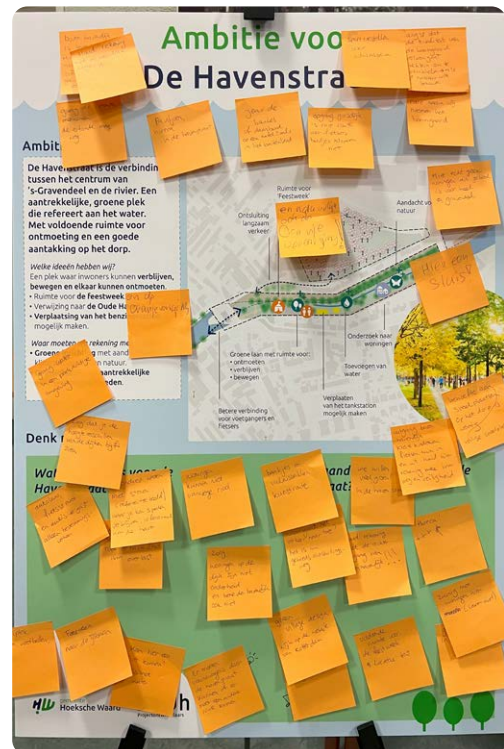
Dorpsactiviteiten moeten door kunnen gaan

Voor de inwoners van 's Gravendeel is de feestweek van groot belang. Wel zijn de meningen verdeeld of dit in het vervolg ook plaats moet vinden in de Havenstraat of dat een andere locatie ook mogelijk is. Bijvoorbeeld een sportlocatie buiten het dorp. Ook de Oranjevereniging organiseert veel voor het dorp en houdt graag ruimte in de Havenstraat voor hun activiteiten.

Op de bijeenkomst werd er ook aandacht gevraagd voor deze activiteiten als de bouw van start gaat.

Woningen verspreiden over het plangebied

Het toevoegen van woningen is geen knelpunt voor veel inwoners. In het algemeen begrijpen aanwezigen dat extra woningen nodig zijn gezien de vraag. Bovendien kan de toename van inwoners bijdragen aan de levendigheid van het dorp. De voorkeur gaat uit naar kleinschalige, betaalbare woningen die passen in de omgeving. De aanwezigen zien daarbij liever koopwoningen dan huurwoningen. De exacte plek en inpassing van de woningen vraagt wel aandacht. Maar de meningen zijn verdeeld over waar de woningen het beste kunnen worden gerealiseerd.

Volgens aanwezigen heeft bij de Perengaard voornamelijk het behoud van het groene karakter prioriteit. Hun voorstel is dan ook om op deze locatie in te zetten op kleinschalige woningen omringd door groen. Daarbij is het belangrijk dat dit groen voor iedereen toegankelijk is, zodat het een ontmoetingsplek kan worden. Omwonenden van de Perengaard hebben vragen over mogelijke overlast, het uitzicht vanuit hun huis en schaduw in de tuin, als gevolg van de nieuwe woningen. De kwaliteit van het plan is hierbij bepalend.

Op de mogelijkheid voor woningen aan de Havenstraat werd niet enthousiast gereageerd. De suggestie werd gedaan om te onderzoeken of het toevoegen van woningen op de Gorsdijk mogelijk is.

Houd in de plannen rekening met de bodem en water

Tijdens de avond werden er zorgen gedeeld over de risico's van het bouwen van woningen in de Perengaard en aan het Havenhoofd. De Perengaard kent namelijk drassige grond, waarvan de aanwezigen zich afvroegen of deze wel geschikt is om op te bouwen. Het Havenhoofd ligt buitendijks en daardoor is er een kans op overstromingen. Ook wezen aanwezigen locaties aan waar de riolering of gasleidingen lopen die mogelijk voor problemen kunnen zorgen. Tot slot zijn er vanuit omwonenden van de Perengaard ook zorgen om mogelijke schade aan de bestaande woningen als gevolg van de werkzaamheden. Deze woningen zijn niet onderheid en daardoor gevoelig voor trillingen.

Al met al vond er een bruisende bijeenkomst plaats in Ons Centrum. Er klonken veel positieve geluiden met hier en daar een kritische noot. We benutten de (creatieve) input van de aanwezigen in de planuitvoering en koppelen de uitkomsten hiervan terug bij de volgende bijeenkomst.

We staan open voor ontwikkeling van het dorp om de leefbaarheid te verhogen. Niet alleen voor de huidige populatie maar ook voor jongeren

Online vragenlijst

Wanneer?

8 tot 26 februari 2024

Waar?

via projectpagina Dorp aan het water

Aantal reacties?

21 deelnemers

Online meedenken via een vragenlijst

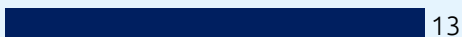
Na de eerste bijeenkomst op 7 februari werd de online vragenlijst gepubliceerd op de projectpagina van Dorp aan het water. Inwoners, ondernemers en organisaties van 's Gravendeel konden zo meedenken over de plannen voor de Havenstraat, de Perengaard en het Havenhoofd. We zetten dit middel in om de belanghebbenden die niet bij de bijeenkomst waren te bereiken. Ook konden de deelnemers van de eerste bijeenkomst hiermee nog later hun inbreng leveren.

De reacties op Dorp aan het water zijn over het algemeen positief. Voornamelijk het versterken van de verbinding tussen het dorp en het water vallen goed in de smaak. Ook de ambitie om voorzieningen en groen toe te voegen, worden positief ontvangen. Wel werden er zorgen geuit over het behoud van het dorpse karakter en de Perengaard. Vanuit de bewoners is er gedurende het proces behoefte aan transparantie. Hieronder en op de volgende pagina's vindt u een overzicht van de antwoorden op de vragen.

Welke ontwikkelingen van het project Dorp aan het Water zijn voor u het meest waardevol? (maximaal 3 keuzes)

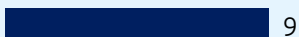
Meer groen

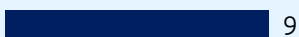
Wandelpaden

Natuurlijke verbinding tussen water en centrum

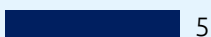
Horeca

Fietspaden

Een betere plek voor de Feestweek

Winkels

Een gevarieerd woningbouwprogramma met woningen voor verschillende doelgroepen

Ruimte voor voorzieningen

Welke ontwikkelingen van het project Dorp aan het Water zijn voor u het minst waardevol? (maximaal 3 keuzes)

Een gevarieerd woningbouwprogramma met woningen voor verschillende doelgroepen

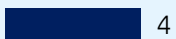
Winkels

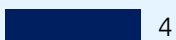
Een betere plek voor de Feestweek

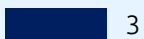
Ruimte voor (maatschappelijke) voorzieningen

Horeca

Fietspaden

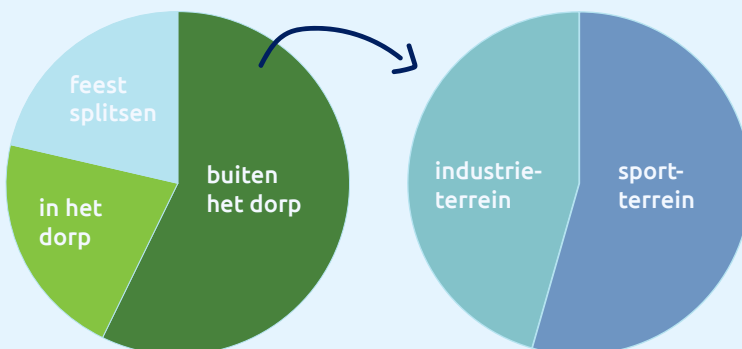
Natuurlijke verbinding tussen water en centrum

Wandelpaden

De Feestweek blijft, wat zou volgens u de beste plek voor deze Feestweek zijn?

"Op dezelfde schaal kunnen de sportvelden mogelijk uitkomst bieden. Bij een splitsing kan ook het terrein boven de Kiltunnel voor podium activiteiten benut worden (zoals in het verleden Kilrock). De kleinschalige invulling van andere activiteiten zoals braderie enz. in de groene verbinding tussen kreek en Kil (Havenstraat)."

Welke (maatschappelijke) voorzieningen zou u graag in 's-Gravendeel willen hebben? Waar heeft u behoefte aan?

horeca met terras

zalencentrum

wandelpad

bankjes met uitzicht op het water

bioscoop

waterbushalte

groen

dorpshuis

Wat zou u graag terug willen zien in de 3 deelgebieden wat in eerdere vragen niet aan de orde is gekomen?

Het Havenhoofd wordt gezien als een geschikte locatie voor een mix van woningen en voorzieningen, zoals winkels en horecagelegenheden met een buitenterras om van het uitzicht te genieten. Ook is er behoefte aan een multifunctionele ruimte voor activiteiten, zoals feesten en bioscoopavonden. Op deze locatie zien inwoners graag een sterke verbinding met het water. Er is een grote wens voor een waterbus verbinding met toegankelijke fiets en wandelpaden.

De Havenstraat is momenteel onveilig door het bestemmingsverkeer van de haven. Mensen zien graag dat hier meer groen komt met bomen en bankjes om ontmoeting te stimuleren. Hiervoor moet het tankstation verplaatst worden.

Over de feestweek, die momenteel in de Havenstraat plaatsvindt, zijn de meningen verdeeld. Toch is het voornaamste geluid dat de braderie, de kinderactiviteiten en het ontbijt in de Havenstraat moet blijven plaatsvinden. De feesttent en andere activiteiten, die voor veel geluid en drukte zorgen, zien mensen liever op de sportvelden, het industrieterrein of bovenop de Kiltunnel.

De Perenggaard houden de inwoners het liefst zo groen mogelijk. Ook zijn de direct omwonenden bezorgd dat er niet genoeg ruimte tussen hun tuin en de nieuwe bebouwing komt. Er was een voorstel om struiken als bufferzone te plaatsen. Ook zijn er zorgen dat de werkzaamheden voor schade aan de bestaande woningen gaat zorgen.

Wat moet er zeker komen?

groen

dorpshuis

horeca met terras

Wat zijn aandachtspunten?

ligplaats
binnenvaartschepen
behouden

afstand van bestaande
bebouwing

Wat moet er weg?

tankstation uit
dorpshart

bestemmingsverkeer
haven uit dorpshart

industrie

Heeft u suggesties, aandachtspunten of vragen over de typen woningen die we voor verschillende doelgroepen in dit gebied willen bouwen?

De respondenten zien graag een **mix** van woningen, met een focus op **jongeren** en **ouderen**. Ze zouden graag meer **starters** en **alleenverdieners** in het dorp willen zien. Voor ouderen willen de inwoners meer **seniorenwoningen** en een **woon-zorgcomplex** zoals in Puttershoek.

Heeft u nog een algemene vraag, suggestie of een behoefte met betrekking tot het 'Ambitiedocument Dorp aan het Water 's-Gravendeel'?

Voor sommige respondenten kan het project niet snel genoeg uitgevoerd worden! Er is behoefte aan **levendigheid** in het dorp. Wel is er gedurende het proces behoefte aan **transparantie**.

Een respondent kwam met de suggestie om de **beroepsvaart** te verplaatsen. In ruil hiervoor is het voorstel een **steiger voor de pleziervaart**. Dit zou het toerisme in het dorp ten goede kunnen komen.

Ook vroeg iemand zich af wat er gaat gebeuren met de **bomen** in de Perengaard. Daarbij werd de wens om **groen** tussen de woningen en de Perengaard te behouden benoemd.

Er werd gevraagd wat precies bedoeld wordt met '**bijzondere woonvormen**'.

Iemand opperde dat het **verplaatsen van de feestweek** naar de sportvelden vervuiling van het wateroppervlak kan voorkomen.

BAUh
Projectontwikkelaars

maart 2024